

FESTIVALOVÝ ZPRAVODAJ

ÚVOD

FESTIVAL ZLOMVAZ 2004

Dnešním dnem zahajuje v pořadí již XI. ročník festivalu vysokých divadelních škol ZLOMVAZ 2004. Jako každý rok převzali povinnosti spojené s organizací a přípravou festivalu studenti II. ročníku Katedry produkce pražské DAMU pod laskavým vedením vedoucí katedry Mga. Barbary Tůmové.

Základní kostru festivalu tradičně tvoří vybrané absolventské inscenace pražské DAMU, brněnské JAMU a bratislavské VŠMU. Tento obvyklý program letos zpestří hosté z polské Panstwowe Wyszi Szkoły Teatralne ve Wroclawi, divadelní větve kanadské Toronto University at Scarborough a indiánské divadelní skupiny z oblasti Manitoulin Island. Letošní program je sestaven celkem z 21 inscenací studentů z výše zmíněných škol.

I tento rok se mohou některé inscenace, jejich tvůrci nebo protagonisté, dočkat ohlasu v podobě ocenění.

02

Na dnešním zahájení festivalu bude udělena divadelní a literární agenturou Dilia Cena Evalda Schorma za rok 2003 mladé autorce Janě Kubíkové za inscenaci Dobrou noc, kterou napsala a režiovala v rámci studia na brněnské JAMU (inscenace bude uvedena na festivalu v sobotu 15. května v 14.30 hodin v malém sálu Studia Ypsilon).

Již třetím rokem udělí svou cenu rovněž mediální partner festivalu ZLOMVAZ, časopis Reflex. Cena Reflexu za nejlepší herecký výkon v absolventské inscenaci je spojena s finanční odměnou 60 000 korun, která vítězi umožní vycestovat na zahraniční studijní stáž.

Další cenou, která je již tradičně udílena v rámci festivalu ZLOMVAZ, je Cena děkanky Divadelní fakulty AMU doc. Markéty Schartové. Cena je určena mladým talentům v oboru režie.

A konečně poslední cenou je Cena diváků, kteří budou hlasovat o vybraných představeních. Divácky nejúspěšnější inscenace bude vyhlášena na zakončení festivalu.

Srdcem festivalu je opět tradičně budova DAMU v Karlově ulici 26, kde se nachází jak divadelní studio DISK, tak divadelko Řetizek a studiový prostor U 22. Některá představení budou odehrána ve Studiu Ypsilon, Studiu Damúza, v malebném prostředí Vojanových sadů a letos nově také ve Švandově divadle.

Cílem festivalu ZLOMVAZ je umožnit vytvoření a vznik uměleckých i osobních kontaktů mezi studenty nejprestižnějších česko–slovenských škol, na které pak mohou mladí herci, režiséri, scénografové, dramaturgové i produkční snadno navázat ve svém dalším uměleckém profesním životě.

To, že ZLOMVAZ není jen divadelní přehlídka, ale i místo setkávání a navazování kontaktů, dobře dokládá připravovaná premiéra divadla DISK. Hru mladého ruského dramatika Vasilije Sigareva „Plastelína“ zkusí se studenty Katedry alternativního a loutkového divadla DAMU student VŠMU Marián Amsler. Inscenace Čechovova „Platonova“ v Amslerově režii byla nadšeně přijata na loňském festivalu ZLOMVAZ a v divácké soutěži nakonec i zvítězila.

FESTIVALOVÝ ZPRAVODAJ OBRATEL

Jako (spolu)autoři festivalového zpravodaje Obratel se již tradičně studenti divadelní vědy stávají partnery svých generačních vrstevníků z Divadelní fakulty AMU – organizátorů a protagonistů festivalu vysokých divadelních škol Zlomvaz. K loňskému jubilejnímu X. ročníku festivalu byla v souladu s cílem festivalu, jímž je setkávání studentů divadelních škol z Prahy, Brna a Bratislavy, sestavena mezinárodní a “mezikatederní” redakce, v níž se sešli studenti divadelní vědy z Katedry divadelní vědy Filozofické fakulty UK Praha, Katedry divadelní vědy Filozofické fakulty MU Brno, Katedry teorie a dějin dramatických umění UP Olomouc a Katedry divadelnej vedy VŠMU Bratislava. Nejinak tomu bude i letos, kdy díky potěšujícímu zájmu o divadlo expandujeme i mimo specializovanou akademickou půdu. Na podobě festivalového zpravodaje se tedy podílíme nejen s kolegy z DAMU, ale k naší reflexi festivalového dění se tentokrát připojil i náš “dorost” z Vyšší odborné školy publicistiky. Letošní festivalový zpravodaj Obratel se tak dělí na dvě buňky. Interní pohled na problematiku dramaturgie vysokých divadelních škol přinese anketa studentů produkce, dramaturgie a režie, jejíž záměry a výsledky budete nacházet průběžně na stránkách našeho časopisu. Paralelu k debatě směřované k pedagogice a metodologii vysokého školství budou kromě tradiční kritické reflexe festivalového dění tvořit obecnější úvahy o žánru festivalové kritiky a přístupech, způsobech a možnostech reflexe divadelního díla ze strany studentů divadelních a dalších humanitních věd.

ANKETA K PROBLEMATICE DRAMATURGIE NA VYSOKÝCH DIVADELNÍCH ŠKOLÁCH

Naší anketou navazujeme na loňskou řadu „témat dne“, kde se objevila témata dramaturgie Zlomvazu, metodika výuky herectví, organizace festivalu. Připravili jsme řadu článků věnovaných dramaturgii školních divadel a absolventských sezón vysokých divadelních škol. V sérii článků budeme postupně prezentovat názory a představy zkušených dramaturgů a režisérů, pedagogů a studentů zúčastněných škol i začínajících dramaturgů a režisérů, kteří tyto školy teprve nedávno opustili. Kromě toho budeme v průběhu festivalu čtenářům Obratle předkládat otázky vyplývající z dané problematiky. Tím vším bychom rádi vyprovokovali Vaše reakce, pro které bude v Obratli také dostatek místa. Další možnost vyjádřit své názory k danému tématu budete mít při nedělní dopolední Debatě o dramaturgii fakultních divadel, kdy se společně setkáme na střeše Disku.

BUŇKA FESTIVALOVÉ KRITIKY

Vycházíme z toho, že jako studenti divadelní vědy máme stejně jako studenti uměleckých škol nárok na experiment, byť by nás zavedl i do slepé uličky. Chceme znovu promýšlet podstatu kritiky rozkolísanou především problematizováním objektivita a univerzálnosti, jak je provádějí postmoderní umělecké teorie a filosofie. A v souřadnicích divadelního festivalu chceme znovu promýšlet žánr festivalové kritiky, který vzhledem k podmínkám svého vzniku bývá problematickým a mnohdy nepřilíš zkrášlujícím přívěskem festivalových aktivit vůbec.

06

Obor divadelní věda by v žádném případě neměl vyvolávat představu jakési líhně zkrachovalých adeptů koketujících s uměními, či zahořklých teoretiků. Jedním ze současných trendů této "vědy" je právě hledání možností reflexe uměleckého díla, který chápe kritiku jako organický proces sledovaný v celkové chronologii vývoje a rozehrávání jednotlivých etap podloží kritického soudu, tvořeného *objektivními* historickými a teoretickými znalostmi a fakty a jejich *subjektivní* selekce, montáže, interpretace apod. Jako současníky post-positivistické skepse vůči objektivitě i jako pravidelné svědky divadla, jehož konstitutivní podmínkou je mezilidský kontakt a setkání, nás zajímá pojem intersubjektivita jako komunikace mezi různými vědomími, ústící v „názor mnoha“, jímž jsou utvářeny právě pohyblivé estetické normy, které s uměleckou kritikou úzce souvisejí.

Proto – chápeme-li školy ať už uměleckého či humanitního směru jako určitý druh laboratoře, poskytující nejen prostor pro získávání vědomostí a dovedností, ale i jejich originálního používání vedoucího k rozvoji celkové individuální osobnosti – chceme v rámci festivalu Zlomvaz experimentovat právě s metodami reflexe divadelního díla. Naším záměrem je podrobit zkoumání právě otázku objektivita kritiky a zatížit ji postupy tzv. „tvrdých“ věd, které si kladou za cíl dosahovat měřitelných, spolehlivých a ověřitelných výsledků. Jedna z našich otázek by mohla znít: nenastala doba, kdy se i kritiky začne týkat požadavek plynoucí z definice metody „jako soustavného postupu, který v dané oblasti vždy vede

k nějakému) cíli, v ideálním případě *nezávisle na schopnostech toho, kdo ho provádí...*”?

Naší cestou nechť je tedy strojově chladný sběr objektivních fakt, jejich průměrování, pro-
počítávání a vyhodnocování, včetně fantasticky dobrodružné cesty jejich interpretace...
Zde totiž začíná nejvlastnější problém naší profese.

Martin Schwarzauge
šéfredaktor festivalového zpravodaje Obratel

BUŇKA KRITIKY

MANIFEST FESTIVALOVÉ KRITIKY

Festivally divadelních škol tradičně poskytují prostor pro předvedení více, či méně vyspělých školních prací. K umělecké tvorbě patří i experiment a jeho nezdar je jeho nezadatelným právem. U školní práce je i nezdařilý experiment již předem obhájen, není-li vykupován lajdáctvím.

Festivally divadelních škol tradičně poskytují prostor pro setkání více, či méně zaujatých školních frekventantů. K festivalovému publiku patří i (ne vždy) omylný či neohrabaný divadelní vědec a vynášení soudů (stejně jako soudů kteréhokoli diváka) je jeho nezadatelným právem. U kritiky jako školní práce jsou omylnost či neohrabanost již předem obhájeny, nejsou-li vykupovány hulvátstvím.

Ačkoli jsme všichni, jak se říká, na cvičišti, jedno snad víme v obou táborech. Divadlo není boxerský ring a divadelní kritika nejsou jatka. Svět není černobílý. Zachází-li se s černou a bílou barvou šikovně a opatrně, mohou z jejich symbiózy vzniknout i barvitě kresby, v nichž svět názorně vynikne. Když se ovšem surově pomíchají, je z toho jen a jen nudná šed'.

Kdosi nám všem kdysi poradil: „Co autor zamýšlel, je jeho věcí, co znázornil, je objektivní výsledek jeho snahy. Kritika se má zabývat především tímto výsledkem.“ Vy nám nemůžete jen tak říci, co vám říkájí ve škole; chrlíte to na nás ve znásobených dávkách informací přímo z jeviště, máme naše smysly a zahlcujete mozek a my si to dobrovolně s potěšením, či nevolí můžeme nechat líbit a dohadovat se. My vám naopak můžeme říci, co nám ve škole neříkají; máme k tomu jen a jediné slovo a vy si ho dobrovolně s potěšením, či nevolí můžete vyslechnout. Takže...

Neřekli nám, co je to kritika, ač zde v roli kritiků vystupujeme. Snad jen to, že nějak etymologicky souvisí s kritérii, neboli měřítky a krizí, neboli nerovnovázným stavem, kdy se něco rozhoduje. A to je prý pravda. Neřekli nám, co je to filosofie, ač zde v roli studentů filosofie vystupujeme. Snad jen to, že nějak souvisí s kritickým uvažováním a poznáním. A to je prý

pravda. Neřekli nám, co je to věda, ač zde v roli divadelních vědců vystupujeme. Snad jen to, že nějak souvisí s metodickým ověřováním hypotéz a poznáním. A to je prý pravda.

Neřekli nám, co je to metoda, ač zde v roli autorů festivalové kritiky vystupujeme. Snad jen to, že nějak souvisí s nástroji a pravidly, jimiž se spěje k ne vždy předvídatelným výsledkům. A to je prý pravda. A už vůbec nám neřekli, co je to pravda. Opak omylu? Opak lži? A kdo by měl mít vlastně právo a důvod nám to říkat?! Základní otázky jsou věčné a odpovědi jsou cesta každého z nás. A možná vám jen říkáme, co už dávno víte.

„...divadlo často ví to, co někdy nevědí ani sami umělci. Režisér se setkává se souborem na obávané první zkoušce. Nemá ani potuchy, co bude. Prázdnota. Herec zatím čeká na něco, co nepřichází. Někte se objeví skvrnka. Přítomnost ostatních se zdá být nápovědí jeho místa v prázdnosti. Něčí slovo odpálí nálož jeho slov. Ovládne fyzický prostor, kreslí svým tělem imaginární prostor. Všichni se v něm začnou pohybovat, jako by nikdy nedělali nic jiného. Rodí se svět...“. Takhle to funguje na všech kontinentech, kde se dělá divadlo. Takhle to funguje ve všech táborech, kde se miluje divadlo.

MOTTO BUŇKY FESTIVALOVÉ KRITIKY:

BÍLÉ MYŠKY — KRVAVÉ PLÁŠTĚ

...zamyslet se nad žánrem kritiky, nad možnostmi její objektivity, nad oprávněností divadelní vědy jako „vědy“ vůbec, a k tomu trochu legrace, mystifikace... Jak? Důsledně vědeckou metodou, naraženou na „kluzký“ fenomén divadla, tj. dotazníky, měřeními, hodnocením a pohráváním si s interpretací, interpretací interpretace atd. Je třeba začít generováním metody:

východisko → inscenaci nikdy nevidíme, vidíme pouze dílčí pokus o inscenaci, tj. představení → představení tudíž chápeme jako EXPERIMENT → otázka → jak s tímto „experimentem“ zacházet? → jak tento experiment vyhodnotit? → máme k tomu pouze slovo → inspirace → VĚDECKÁ METODA VYHODNOCOVÁNÍ POKUSU → ÚČEL POKUSU → pokusy se mohou provádět za dvojnásobným účelem: → 1) pokus/pozorování a jeho následný popis (statistika); jedná se o pozorování jevu bez souvislosti s teorií/návaznosti na teorii → 2) pokus se provádí jako aplikace nějaké teorie na jev nebo, za tím účelem, aby na základě jeho výsledků byla zformulována teorie nová → pojmy: axiom, teze, predikát, lemma → teatrologie → lze vytvořit teorii inscenace před shlédnutím představení? → zje v našem případě teorií inscenace a představení pokusem? → POZOROVÁNÍ → druhy: 1) přímé (vidím) 2) nepřímé – pozorování zprostředkované, tj. vidím jen fragment (např. sondou) 3) pozorování celku (takto lze například pozorovat pohyb) 4) pozorování části (takto nelze vidět celek, ale lze analyzovat, popsat strukturu...) → POPIS EXPERIMENTU → látky vstupující do reakce → popis reakce (teplota, hustota, rychlost) → teatrologie → představení jako systém, který se nějak chová (vědecké/chemické reakce zde mohou být interakce částí tohoto systému → lze měřit teplotu, hustotu, rychlost představení? → nakládání s produktem před jeho charakterizací (jeho uskladnění apod.) → vidět divadelní dílo v procesu jeho vývoje → uskladnění jako uložení zážitku v paměti, jinak

ani nelze zážitek z představení skladovat → ¿je produktem divadelní tvorby představení/inscenace/zážitek diváka/změna světa? → otázka měření úspěšnosti inscenace → charakterizace produktu → OPAKOVÁNÍ EXPERIMENTU, VERIFIKACE VÝSLEDKŮ → 1) za stejných podmínek → 2) za změněných podmínek → 3) za stejných podmínek, ale s handicapem → reprodukovatelnost → opakování za změněných podmínek při práci se změněnými prostorovými podmínkami, tj. srovnání fungování inscenace v prostoru, do kterého vznikala, s jejím fungováním ve festivalovém prostoru → lze aplikovat i na čas (festivalový čas x profánní čas atp.) → VYHODNOCOVÁNÍ → 1) porovnávání pozorovatele (předchozí pozorování, opakované pokusy...) → 2) práce s číselnými daty (průměr, medián, rozptyl, těsnot hodnot atd.) → potlesk, intenzita potlesku, hlasitý smích publika, osobní vlastní vnitřní smích, pociťování nudy apod. jako číselná hodnota → pojmy: systematická chyba (odchylka) „padesátkrát padesát a padesátkrát dvacet“, náhodná chyba (spadne kulisa) „stokrát padesát a jednou dvacet“, odlehlý výsledek → INTERPRETACE → 1) interpretace výsledků jednoho pozorovatele 2) srovnávání výsledků dvou pozorovatelů 3) srovnávání s teorií 4) srovnávání dvou teorií → pojem “personal touch”, tedy moment, kdy do procesu hodnocení vstupuje subjekt → ¿kde je ta hranice? → upozornění: „o subjekt se staráme, objekt zkoumáme.“

VĚDECKÁ METODA FESTIVALOVÉ KRITIKY

- 1) metoda (popis a představení metody; aneb CO pozoruji?)
- 2) pozorování (JAK?)
- 3) popis (tabulky, grafy, texty, obrazce ze slov apod.)
- 4) vyhodnocování (texty vzniklé na základě sběru dat)
- 5) interpretace (čitelný vstup subjektu: teď pracuji s tím a tím údajem a takto ho vykládám, výsledkem je souvislý text)

**REDAKCE
FESTIVALOVÉHO
ZPRAVODAJE
OBRATEL**

Martin Schwarzauge, šéfredaktor...

... je stejně jako metoda festivalové kritiky postavou nepolapitelnou, nedefinovatelnou, všudypřítomnou i neexistující. Pochází odnikud a kráčí nikam, a přesto věří ve smysl. Chtěl by být chytrý jako želva, která nikdy neví, zda slaná voda kolem ní jsou jejími slzami, či jejím příbytkem. Chtěl by být rozehrávačem, který naslouchá i mluví, stále vně a stále uvnitř, pořád uprostřed a vždycky nikde. Chtěl by nezapomenout, že je třeba toulat se voňavými lesy i zavírat se do blackboxů. Chtěl se zpřítomnit jako šéfredaktor a hle: ještě než cokoli z toho učinil, už s ním někteří jeho vlastní redaktoři vedou dialog, zatímco jiní ho věší na nejbližší kandelábr.

Honza Petružela

KRÉDO DIVADELNÍHO VĚDCE

Mluví: Pozice rozkročení nad divadelní tvorbou a její teatrologickou reflexí jsou kroky rozmanitosti, ponoukání k rozhlížení a ohlížení a tanec smyslu. Rozmanitost postav v pohybu je setkání. Rozhlížení jako vědoucnost pozorovatelova a ohlídkou je ostraha pádu. Tance smyslu jsou povyskakování, nápřahy, probíhání a směřování. V počátku, vprostřed, na konci stojí otázky, kdesi se vynoří smysl. Otázka je ponoukání i bez otazníku. Hledání pozice člověka – jeho křik i mlčení... k dorozumění.

HLEDÁNÍ PODOBY (PŘEDPOKLAD ROZHOVORU)

Letošní festivalový zpravodaj (pojem!) je koncipován jako experiment. Experiment s kritikou, hledání jejích rysů, hledání smyslů... texty kladou otázky do vlastních řad. V tomto okamžiku nikdo přesně neví, zda budou zvolené metody experimentování a vnímání funkční – právo pokus a omyl je deklarováno se všemi riziky. A pochybnosti o zvolených prostředcích jsou motorem dialogu. Otázka ze základních. Kdo je čtenářem festivalového zpravodaje? Divák i tvůrce. Co čtou? Co chtějí číst? Festivalový zpravodaj je prostor výrazně

omezený, nevděčný... proto vědomé přetvoření daného omezení (lze jinak?) časoprostoru zpravodaje je k onomu vyzkoušení. Čitelnost textů je součástí experimentu. Experiment vyžaduje spolupráci a ke spolupráci vybízí. To je i volání po otevřených diskusích chtivých zúčastněných jako součásti programu; inspirace pro příští ročníky festivalu a možnosti zpravodaje. Letošní Obratel je jiný krok, polemika ze všech stran je nutná ke krokům dalším.

Tomáš Vokáč

18

KRÉDO DIVADELNÍHO VĚDCE

Jak nadneseně, chladně a nepříjemně to zní. Krédo znamená souhrn názorů a přesvědčení. Jaké tedy jsou ty moje? Stačí na to těchto pár řádek? Jak je formulovat? Zajímají vůbec někoho? Je důležité je formulovat? Je potřeba o nich psát? Je třeba být vědcem? Je třeba být divadelním? Je třeba mít krédo? Je třeba ho vyjadřovat? Psát ho? Vyhlašovat ho? Zaklínat se jím? Omílat ho? Trvat na něm? Trpět s ním? Je třeba...? Snad kladení otázek je mé krédo, jak už mnozí asi pochopili. Ale... ?

ANONYM

Vážený(á) kolego, kolegyně šéfredaktor(e)ko, milý(á) divadelní recenzente(ko), přečetl jsem si zevrubně manifest festivalové kritiky a jsa ohromen, píše Vám. Toliko vědeckosti

a exaktních věd. Toliko mnou tolik nenáviděných a opovrhovaných exaktních oborů. Toliko přesných postulátů v tak nepřesném, otevřeném a emocionálním umění, jakým je divadlo. Toliko vědy a metodologie. Toliko neuskutečnitelného objektivismu a tolik málo reálného subjektivismu. Toliko experimentálního, formalistického didaktismu a materialismu, a tak málo koncepčního dialektismu a iracionalismu. Což! Omlouvám Vás za toto, jste ještě mladý(á) a nezkušený(á), ba musím pokárati Vás a celou redakci taktéž za dvě věty. Divadlo prý není boxerský ring a divadelní kritika nejsou jatka. Jsem s to tvrdit, že naopak. Jen se rozhlédnout kolem sebe. Za druhé. Máme prý k vyjadřování názorů na divadlo, a vůbec obecně k vyjadřování, pouze slov. Tak věřte, že: „Řeč zvířat – zvuky, znaky, gesta – by byla víc než postačující k tomu, abychom byli s to dostát všem bezprostředním potřebám, tedy nejen potřebám zachování sebe a druhu, nýbrž i potřebě ukazovat duševní nálady a pocity.“ Pokud uhádnete, kdo strůjcem této věty jest, a to platí i pro milé čtenáře, bude Vám předána malá cena i s pochvalou, nehledě toho, že se něco nového a platného do hlavy Vám dostane.

*S uctivým pozdravem,
Váš redakční kolega*

Lucie Ferenzová

KRÉDO A VZPOURA

Nějak to napasovat. Abych nebyla subjektivní. Aby mi nic nemohli vytknout. Být objektivní.

20

Vytvořit konstrukt, který se míjí s konkrétním dílem, ale to nevdá. Takový festivalový časopis tak osvěží čtenáře, tvůrce i kritiky. A pak, všichni si projdeme fantastickou cestu interpretace, přece. Chápu a dovedu si vysvětlit. Ale něco je (objektivně) úplně špatně, něco není zdravé na tomto, co tu vzniká. Proč bych měla dělat grafy, obrazce ze slov, koláče sledovanosti, když chci především napsat, co myslím? Tak asi chci ring a jatka. Nebo ne? Asi nebudu tvořit nádherné kresby, v nichž svět názorně vynikne, spíš Maleviče. Nebudu se autorů ptát, co chtěli svým představením říct, to přece řekli. Nebudu vám říkat, co mi ve škole neřekli, proč. Nebudu svoje soudy omlouvat. To je vzpoura i krédo, na vlastní pěst.

Marcela Peková

KRÉDO DIVADELNÍHO VĚDCE

Jsem nesterilní patolog, který pitvá, aby našel nový orgán (nebo chorobu?). Samou radostí jej potom za velký peníze dodávám na trh.

WARNING!!!

Máš páteř a neplánuješ si zlomit vaz? Jsi člověk? Jsi kritik? Jsi řadový kritik? Všichni lidští, řadoví kritici, vzbudíme se!

Takže dosud naivně věříte, že postulat Big Bosse redakce Obratle byl našemu šéfovi Martinu Schwarzaugemu dán shůry výsostným osvětlením? Omyl. Na redakčním trůně sedí CYBORG. Ne, nezdálo se vám, že jeho zrak má program Xrays, o laseru ani nemluvě. Sluch absolutní, zvukové vibrace klamu okamžitě zpracuje na rezervní energii. Nikdy nespí, my ano. Nebyl někdo z vás jeho partnerem? Odhalit totiž jeho systém dobíjení akumulátorů je dosti tvrdým oříškem pro lamače softwarových kódů. Za jeho vlády přestává platit jazyk květů a pylů a nastupují dezinfikovaná data. A i jeho manifest obsahuje neviditelné kódy! Spojme naše tlukoucí srdce a selské rozumy v rozložení našeho šéfredaktora v OBJEKT, podle

návodů tolik jim oblíbené Rubikovy kostky. Nechť zavládne tabulkový chaos a divadelní reforma na entou! Magická jedenáctka letošního Zlomvazu vybízí k bojovnému boření dogmatických systémů. Zameťme si tedy nejdřív před svým redakčním prahem. M. Sch. je hlavně děsivou hrozbou pro účinkující! I k vám mluvím! Vy se nebojíte? Co když se celá redakce Obratle stane cyborgspolečenstvím a grafy zvítězí? Dny následující vše ukážou. To be continued. Umí M. Sch. kung-fu?

Veronika Štefanová

22

KRÉDO DIVADELNÍHO VĚDCE

Odjakživa mě přitahují obrazy. Ostré barvy. Jsem hrdým zajatcem okamžiků. Nesnáším příběhy. Fuckstory factory. Netrpělivost bublá mi v krvi. Soutěžní otázka: Jaké divadlo mám asi ráda? Bonusová otázka: Mám vůbec ráda divadlo? Fatální otázka: Zajímají mě vlastně vaše odpovědi? Malujte barevně. Napíchněte mi neonově růžovou infúzi momentů. Potřebuji to. Dík.

JATKA V REDAKCI

Schwarzauge,

tvé černé brýle jsou pouhý klam. Jedině v zajetí neskonaleho optimismu se lze otázat, zda je možné vytvořit teorii inscenace před shlédnutím představení. Vyšli můj zrak, čich, sluch

i hmat ke kritikovi, jenž pravidelně usedá do hlediště coby tabula rasa dychtivá počmárání, a já ti budu nadosmrť mýt nohy svými blond kadeřemi. Tvá otázka měla být pevným konstatováním. Vždyť takhle to sakra je. Všichni stojíme před ostnatým drátem představení a v kapse přitom žmouláme pevné rukavice pečlivě připravených argumentů. Bez rukavic přeže plot jenom blázen. Letošní Zlomvaz budiž historickou událostí. Ochránné prostředky zanechávám doma, Mr. White (sorry, Germáni, jsem amerikanofil). Moje ruce se těší na krvavé šrámy. Doufám, že se jich dočkám. Nerada se obnažuju zbytečně.

KOREKTURA KOREKTORA

DESTINATION: Damúza

DATE: 14. 5. 2004

TIME: 21.05

(checked up by BIS)

Korektor přichází. Už od pohledu podezřelý.

Jsem nový korektor Obratle a nikdy jsem nevysekl ani jedinou korekturu.

Schwarzauge (ohleduplně): Co tě k nám přivádí?

V mozkovnáčích přisedících (neohleduplně): Nejasný vtípek produkce? Zákeřný puč na naši crew?

Honza rudne zlostí a dává si další pivo. Crew rudne s ním a činí totéž.

Honza: A ven!

Korektor odchází.

TIME: 21.15

Schwarzauge (přesvědčivě): Asi by to chtělo jiného korektora.

Gabriela Starečková

KRÉDO DIVADELNÍHO VĚDCE

No comment.

Martin Krištof

KRÉDO DIVADELNÍHO VĚDCE:

Neverte mne, (ne)verte můjmu slovu.

POLEMIKA

Každá veda vychádza z nepodloženého základu, v lepšom prípade podloženého len sebou samým. Nemá vlastné opodstatnenie v reálnom svete. Má opodstatnenie len vo svojom vysnívanom priestore, vo svojom laboratóriu, prednáškovkej sále, alebo hlave vedca. Jej skutočnosť je teda imaginatívna. Tieto dôvody sú dosť evidentné na to, aby sme si konečne zistili pravé miesto divadelnej vedy a jej nielen teoretických základov. Kde patrí naša veda? Do divadla? Do laboratória? Alebo iba na recyklovateľný papier?

Treba skúmať vlastný priestor. Priestor konca a cieľa našich slov. Našich myšlienok. Pre všetky tieto problémy ostro vystupujem na vrchol obratlovskej spoločnosti a vravím: Stop Slovám, stop nachádzaniu Nových Ciest. Treba nájsť najmenej smer a cieľ. Cesta z neho vyplynie. Sú mi odporne všetky hladania správnej cesty ako písať, ako tvoriť, ako sa pri tom tváriť. Priestor je späť s výsledkom. Teraba vedieť, na čo tvorí a písať, a hlavne kde

to skončí. Pre tieto dôvody a mnohé iné apelujem opätovne na redakciu aby upravila svoje vlastné názory na - sice svojský - ale v mnohých mierach odpútaný pohľad na vlastný časopis, na vlastné obratle. Ak sa tak nestane, mieni tu naša výprava aplikovať tvrdú metódu – podotýkam odskúšanú – nahrádzania pravdy pravdou. Množstvo recenzií s minulých predstavení vsunúť na priestor vášho magazínu. Podradne ich vsunúť do .... Stačí len zmeniť názov. Nech zistíte, že bez jasného priestoru sa konať a myslieť nedá. Až potom totižto pochopíte krédo: neverte mne, neverte môjmu slovu.

Berte tento text len jako slabý odvar našej skupiny. Odporúčam veriť mu.

Renata Vášová

KRÉDO DIVADELNÍHO VĚDCE:

Hrdě, vytrvale, včera, dnes i zítra, bez bázně a hany, jako voják na stráži, na každém kroku a každý svým činem obhajovat smysl a potřebnost divadelní vědy před sebou i celým uměleckým světem.

POLEMKA

Metody, manifesty, návody, vědecké teze, systémy, hesla a výklady – tak dnes vypadá láska k divadlu. Impulsivnost, spontaneita, živelnost, cit, údiv, překvapení, radost, pohyb jakoby se z divadelněvědného Obratle ještě před samotným zahájením Zlomvazu vytratily. Ano,

měli bychom být objektivní, nestranní, zachovat si odstup, být maximálně vědeckí, nemyslet na subjekt tvůrce a subjekt autora, ale objekt – představení. To lze ale jen těžko, neboť i divadelní kritik je i přes různé domněnky přeci jen pouze člověk. A ne každému je schopnost objektivity druhou přirozeností. Je proto z divadelní kritiky vyloučen? (Že by hledání výmluv pro vlastní budoucí omyly?) Snaha podrobit divadlo vědecky vypracovanému aparátu a pojmosloví může přinést nečekané výsledky, ale měla být zůstat experimentem – extrémem, hrou, několikanásobným představením (možná by nebylo od věci, aby se i Obrael dočkal vědecké kritické reflexe), ne praxí.

Nevím, zda začínám být paranoidní, ale mám pocit, že v umělecké kritice nastala poněkud schizofrenní situace. Nejsem si zcela jistá zda je to reakce na její ústup v výsluní, úpadek, či pocit, že se ocitla ve slepé uličce, narazila na své meze tváří tvář rozmanitosti uměleckých projevů a vzájemné provázanosti uměleckých druhů. Zachvátila však nejen divadlo, ale i film. Nevěřím totiž, že jde o náhodu, když se stejná diskuse v rozmezí několika měsíců rozpoutá i na poli filmovém (viz číslo 31, leden 2004, časopisu Cinepur, věnované kritice filmové). Naznačuje snad tato vnitřní re-definice, obrození, že něco je shnilého ve stavu kritickém, nebo se jedná o tajné spiknutí za účelem morálního rozvrácení kritické obce? V obou případech jde zdá se o totéž, jak adekvátně reflektovat umění vzhledem ke stavu teoretického poznání i potenciální čtenářské obci, a zůstat aktivním účastníkem/hybatelem uměleckého vývoje. Najít společnou a srozumitelnou řeč, která by se hodila pro všechny a pro všechno – univerzální klíč/kód. Atomizace, různorodost, prolínavost, hybridnost, nejednoznačnost/mnohoznačnost dnešního světa se však bude takovému pokusu urputně vzpírat. Vzejde-li tedy z naší kritické hry „pokus – omyl – pokus – omyl“ jedna jediná věta, která osloví i někoho jiného než autory samé, budeme si moci potřást rukama, pográtulovat a šířit divadelněvědnou osvětu dál v rodných krajích.

Zuzana Filípková, Dominika Vrkotová, Lucie Flajšmanová

Vyšší škola odborné publicistiky se na redakční práci ve festivalovém zpravodaji *Obratel* podílí letos poprvé. Krédo školy zní: „vychovávat demokraticky smýšlející, vzdělané, osobité a profesionálně připravené publicisty dvou hlavních specializací: kulturní a sociálně-politické.“ Někteří z nich již teď sní o kariéře divadelního vědce, jiné zase jejich zájem o okolní dění zaneše do zcela odlišných oborů lidské činnosti. I takoví diváci mají ovšem jistě mezi úzce specializovanou festivalovou klientelou i náhodným publikem co říct.

28

SMS od: Zuzana Filípková, 11-kvě-04 22:28

DIVADLO MĚ FASCINUJE, PROTOŽE MI OTVÍRÁ JINÉ DIMENZE, VYVOLÁVA VE MĚ RŮZNÉ NÁLADY, POCITY A MYŠLENKY. NĚKDY MI DOKÁŽE DAT I NOVE POHLEDY NA SVĚT.

SMS od: Dominika Vrkotová, 11-kvě-04 23:29

KAZDE DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ JE NEOPAKOVATELNÉ. CO SE JEDNOU NA JEVIŠTI STANE, UŽ NELZE VRÁTIT. A PŘÁVE PROTO SE VZDY RÁDA DO DIVADLA VRÁCIM.

Lucie Flajšmanová

...

Stanislava Matejovičová, Katarína Kicová

...dálkové spojení s Bratislavou bohužel selhalo...

BUŇKA
DRAMATURGIE

OTÁZKY A PROBLÉMY DRAMATURGIE FAKULTNÍCH DIVADEL

Setkání několika vysokých divadelních škol na jednom festivalu umožňuje zamyslet se nad problémy, s nimiž se potýkáme na DAMU, z většího odstupů a srovnat přístup k těmto problémům na různých institucích podobného typu a zaměření. K vidění zde bývá leccos z toho, co tvoří dramaturgii absolventských ročníků těchto škol. Nicméně sevíení festivalu do necelých čtyř dnů a snaha naplnit tyto dny co největším množstvím představení neumožňuje soustředit se zároveň na závažné diskuse. Proto jsme se rozhodli věnovat se letos pouze jednomu tématu, které považujeme za velmi aktuální, a pokusíme se ho v rámci možností vyčerpat.

32

Aby byly pro začátek vymezeny hranice daného problému, oslovili jsme prostřednictvím naší ankety 45 zkušených dramaturgů a režisérů, pedagogů a studentů zúčastněných škol i začínajících dramaturgů a režisérů, kteří tyto školy teprve nedávno opustili. Chtěli jsme v Obratli dát prostor co nejrozličnějším a nejprotikladnějším postojům, provokujícím čtenáře a účastníky festivalu k polemice. Anketu jsem sepsala 8. března, odevzdala produkčním Zlomvazu, aby ji rozeslali, a uzávěrku odpovědí jsme stanovili na 20. dubna. 6. května, týden před začátkem Zlomvazu, mi produkční sdělili, že mají jen 4 odpovědi, a to od prof. Miloše Horanského, prof. Miloslava Klímy, absolventa režie KALD DAMU Lukáše Trpišovského a absolventa režie FAMU Patrika Hartla. Teprve v tu chvíli jsem se zamyslela nad tím, do čeho jsem se to vlastně pustila.

Když byl letošní ročník Zlomvazu ještě v plenkách, požádali mě jeho organizátoři, zda bych pro Obratel nepřipravila zvláštní část o dramaturgii fakultních divadel. Shodou okolností jsem na podzim zakončila pětileté studium dramaturgie KČD DAMU diplomovou prací, ve které jsem se právě tímto tématem zabývala. Zpracovávání tohoto tématu v rámci festivalu mi tedy připadalo nejen logické, ale i jednoduché. Po celé své studium dramaturgie jsem se setkávala s otázkami a možnostmi, které si kladli naši pedagogové spolu s námi, které jsem slychala od studentů z jiných oborů a ročníků; a na žádné téma jsem snad na

DAMU neslyšela víc rozhořčených diskusí. Pro sebe jsem si celý problém uzavřela a usmířila napsáním diplomové práce. Ne že by vždy musely existovat „správné“ odpovědi, ale právě to usmíření protikladných možností, usmíření ideálu a reality, uzavření jedné kapitoly, to mi úplně stačí ke štěstí.

Jsem ovšem i nadále přesvědčena, že dokud bude tato škola stát, bude i toto téma palčivě dotírat na její další a další studenty a na její pedagogy, kteří musí s každým studentem začít vždy znovu od začátku. Proto jsem ocenila, že i v rámci Zlomvazu by bylo možné nezávazně vést otevřenou diskusi nad dramaturgií školních divadel. Také srovnání s ostatními blízkými školami může být velmi užitečné. Vždyť ti, co na festivalu účinkují, mají svou absolventskou sezónu před sebou, nebo jí právě procházejí. A velké procento diváků na vysokých divadelních školách studuje nebo učí.

Anketu jsem sestavila ze všech otázek k danému problému, se kterými jsem se setkala během svého vlastního studia, a snažila jsem se nabízet co nejvíce krajních řešení, aby provokovaly k polemice. Připomínám pro pořádek, že to nejsou otázky, které by dnes trápily zrovna mě. Ale pamatují si se, že ještě před pár lety tomu tak bylo, a věřím, že svědomité studenty ve stejné situaci musí trápit také.

Odevzdáním ankety pro mě práce skončila, čekala jsem, až přijdou odpovědi, které srovnám a zpracuji pro Obratel. Důvodem malé odezvy však zřejmě není jen časové zaneprázdnění. Zaprvé závažnost tématu neodpovídá nezávazné atmosféře studentského festivalu. Naprosto uznávám, měla jsem víc vysvětlovat, že chci právě nezávazností dát prostor (především) studentům k otevřené diskusi. Zadruhé anketa budí dojem, že chci zkušené pedagogy a divadelníky zkusit z jejich metod. Zase se omlouvám, o to mi rozhodně nešlo, ale kdybych se ptala jen studentů, chyběly by ty nejdůležitější postoje. Formulací otázek jsem myslela hlavně na studenty, u pedagogů jsem čekala spíš obecnější vyjádření k tématu. Samozřejmě znám názory svých drahých učitelů, ale netroufala bych si je sama interpretovat - a zároveň mi záleželo na tom, aby v polemice měly své místo. Pořád totiž počítám s tím, že si je na tomto místě přečte i takový student, který je znát nemůže. Jsem

si vědomá, že se těmito otázkami zabývá každý pedagog se svými studenty v předmětech k tomu určených. Tady jde jen o lehkou konfrontaci na „neutrální“ půdě. Ti, co se na DAMU setkávají, vzájemně své názory dobře znají. Všichni ale víme, že se některé kouty školy nikdy nepropojí, a v této diskusi měly zaznít hlasy i z Brna a Bratislavy. Bohužel nezažněly, mohu jen doufat, že někdo z brněnských či bratislavských účastníků Zlomvazu ještě do Obratle přispěje. Tisíceré díky za reakce, ty došlé i ty budoucí!

Zpracované výsledky ankety najdete v pátečním a sobotním čísle Obratle. Pokud nemáte jasnou představu o tom, jak vypadala dramaturgie Disku od jeho přestěhování do nového prostoru až do současnosti, v nedělním čísle Obratle se dočtete, jaké tituly jevištům Disku za tu relativně krátkou dobu prošly. Pro snazší orientaci v odpovědích zde předkládáme čtenáři celou anketu. Někteří dotázaní odpovídali velmi stručně na každou podotázku, jiní rozvedli jen ty otázky, které je zaujaly, nebo psali na dané téma obecně. Jestli se k Vám doposud anketa nedostala a jste ochotní své názory zveřejnit, máte nyní příležitost. Dodejte své příspěvky prosím redakci Obratle před uzávěrkou některého z čísel; rádi je otiskneme. Otázky „1–3“ jsou rámcové, otázky „a–z“ jsou upřesňující. Není nutno odpovídat na všechny, spíš se nechtej navést k dílčím problémům, které Vás zajímají.

Lenka Chválová

ANKETA

Otázky „1–3“ jsou rámcové, otázky „a–z“ jsou upřesňující, nemusí být zodpovězené všechny, mají spíše navádět k dílčím problémům, záleží, koho co zajímá. Důležité je u těchto otázek vysvětlit PROČ zastáváte daný názor.

1. JAK BY MĚLA VYPADAT „DRAMATURGIE“ STUDIJNÍCH ÚKOLŮ POSLUCHAČŮ HERECTVÍ, REŽIE A DRAMATURGIE (OD PRVNÍHO PO ABSOLVENTSKÝ ROČNÍK)?

- a) Lze o těchto dílčích úkolech vůbec uvažovat dramaturgicky?
- b) Mohou tyto úkoly dávat dohromady nějaký smysl jako celek?
- c) Je důležitější výsledek (klauzurní představení), nebo proces tvorby?
- d) Mají být studenti „chráněni“ před veřejným publikem, nebo mají být naopak vystaveni tomuto tlaku co nejdříve?
- e) Je důležitější sledovat bytostné založení studentů ročníku a nechat jim prostor pro vlastní volbu, nebo studenty vybavit řemeslně pro nejrůznější typy divadla a volit tituly z vlastní zkušenosti „vhodné pro studium“?
- f) Je možné směřovat dramaturgii průběžných studijních úkolů k dramaturgii absolventské sezóny, vést posluchače od začátku k její linii?
- g) Existují „povinné“ tituly, se kterými by se měl každý student setkat?
- h) Jak se liší potřeby studentů herectví a studentů režie/dramaturgie?
- i) Jak si konkrétně představujete ideální dramaturgii ročníku od prvních semestrů po začátek absolventské sezóny?

2. JAK BY SE MĚL SESTAVOVAT DRAMATURGICKÝ PLÁN ABSOLVENTSKÝCH ROČNÍKŮ VYSOKÝCH DIVADELNÍCH ŠKOL?

- a) Lze vůbec mluvit o dramaturgii školních divadel?
- b) Měla by mít nějaký smysl jako celek, nebo je důležitější vyzkoušet co nejvíc různých možností?
- c) Existují podle vás nějaké okruhy titulů, které by se měly v každé absolventské sezóně objevit? (Jaké a proč?) (Např. komedie, klasická tragédie, psychologicko-realistická hra, současná hra...)
- d) Je důležitější výsledek (inscenace), nebo proces tvorby (spolupráce všech složek v divadle simulujícím profesionální podmínky)?
- e) Je školní scéna chráněnou laboratoří pro studenty, nebo profesionálním divadlem (i s vazbou na publikum), kde se uskuteční přechod ze školy do profesionálních podmínek?
- f) Je důležitější „bytozně směřování“ studentů daného ročníku a jejich tvůrčí svoboda (byť třeba relativní a omezená vlastními možnostmi), nebo pevný dramaturgický záměr jejich zkušených pedagogů, kteří dotvoří podobu ročníku podle svých představ?
- g) Je v absolventské sezóně místo hlavně pro spolupráci studentů režie/dramaturgie se studenty herectví, nebo je pro studenty užitečnější spolupráce s profesionálními režiséry a dramaturgy?
- h) Hodí se na školní divadlo dramaturgie titulů, nebo se jedná spíše o „dramaturgii rolí“?
- i) Lze v této fázi skloubit potřeby studentů režie/dramaturgie s potřebami posluchačů herectví (především aby každý z nich dostal odpovídající absolventské role, které mu mohou například pomoci získat angažmá)?

j) Jak (a proč) byste dramaturgicky vedl/a svůj absolventský ročník jako pedagog? (Nebo jak/proč jste ho vedl/a?)

3. JAK SE PODLE VÁS VĚNUJE ZKOUMÁNÍ TĚCHTO DIVADEL NASTUPUJÍCÍCH GENERACÍ ČESKÁ KRITIKA?

- a) Měla by se zajímat víc o povahu jednotlivých absolventských ročníků?
- b) Proč profesionální kritici přehlížejí divadla, ze kterých se může rodit nová generace českého profesionálního divadla?
- c) Mohlo by podle vás dojít k užší spolupráci mezi studenty/absolventy vysokých divadelních škol a studenty/absolventy divadelní vědy? – Jak by taková symbióza měla vypadat?
- d) Co všechno by mohla taková ideální kritika pro absolventy udělat?

37

*Dotazník si můžete vyžádat na adrese redakce obratel@d.amu.cz,
kam také prosím zasílejte své případné reakce.*

REPETICE

O FESTIVALOVÝCH CENÁCH

CENA EVALDA SCHORMA

Při zahájení festivalu vysokých divadelních škol ZLOMVAZ 2004 udělí dne 13. května divadelní a literární agentura DILIA Cenu Evalda Schorma za rok 2003 mladé autorce Janě Kubíkové za inscenaci „Dobrou noc,“ kterou napsala a režírovala v rámci studia na brněnské JAMU. Inscenace „Dobrou noc“ bude uvedena na festivalu v sobotu 15. května od 14.30 v divadle Ypsilon.

Jolana Kubíková je posluchačkou 3. ročníku činoherní režie DiFa JAMU a studuje v ateliéru Mgr. Ivo Krobota.

Cena je letos poprvé spojena s finanční odměnou udělenou přímo tvůrcům vítězné inscenace.

V roce 2001 se DILIA rozhodla aktivně se podílet na rozvoji české dramatické tvorby a jejího následného inscenování formou podpory nastupující generace mladých umělců. Vznikl tak Grant DILIA pro podporu vzniku inscenačních projektů studentů uměleckých škol s důrazem na původní tvorbu. Komise vybírá z grantem podpořených projektů nejzajímavější inscenaci, která získá Cenu Evalda Schorma. Ta je spojena s finanční odměnou přímo pro tvůrce projektu.

Cenu Evalda Schorma pro rok 2002 získala inscenace DAMU Nikola Šuhaj Loupežník v úpravě a režii Martina Kukučky a Lukáše Trpišovského.

DILIA se v loňském roce rozhodla rozšířit udělování Grantové podpory o filmové projekty studentů FAMU a následně pak udělit cenu Jana Kříženeckého za nejlepší studentský film.

Na financování Grantů DILIA a Cen E. Schorma a J. Kříženeckého se kromě DILIA podílejí

i společnosti AVENIR a GUARANT.

CENA REFLEXU

Již třetím rokem udílí mediální partner festivalu ZLOMVAZ, časopis Reflex, tzv. Cenu Reflexu. Cena za nejlepší herecký výkon v absolventské inscenaci je spojena s finanční odměnou 60 000 Kč, která má vítězi umožnit vycestovat na zahraniční studijní stáž. O této ceně již tradičně rozhoduje pětičlenná porota, ve které zasednou zástupci divadelní kritiky (Richard Erml, redaktor čtrnáctideníku Divadelní noviny), zástupce nezávislých odborníků (Z. A. Tichý) a profesionálních tvůrců (Jan Hřebejk, divadelní a filmový režisér), zástupce Divadelní fakulty AMU (Mgr. Doubravka Svobodová, ředitelka Divadla Na zábradlí a pedagožka DAMU, po dohodě střídána s Mgr. Jiřím Pittermannem) a zástupce časopisu Reflex (Veronika Bednářová). Porota bude v průběhu festivalu volit z deseti soutěžních představení, vesměs absolventských. Cenu osobně předá šéfredaktor Reflexu Dr. Petr Bílek na slavnostním zakončení festivalu Zlomvaz v neděli 16. května v 16.00 hodin v divadle Disk. Z oceněných hereckých talentů minulých ročníků vzpomeňme Ladislava Hampla a Dana Špinara (v inscenaci Polaroidy, režie Natálie Deáková, DAMU) a Lubu Kosteleckého (v inscenaci Incident, režie Martin Huba, VŠMU).

CENA DĚKANKY

Další cenou, která je již tradičně udělena v rámci festivalu ZLOMVAZ, je Cena děkanky Divadelní fakulty AMU. Vznikla v roce 2001, kdy o cenu diváků usilovaly dvě vynikající inscenace Dievča bez vena (VŠMU) a Legenda (DAMU) a kdy Legenda za prvním místem zůstala jen o čtyři tisíce bodu. Letos je cena určena mladým talentům v oboru režie.

PUTOVNÍ DIVÁCKÁ CENA „OBRATEL“

Také bude již tradičně udělena cena za divácky nejúspěšnější inscenaci. Pro větší objektivitu je možné hlasovat jen o inscenacích uváděných ve srovnatelně velkých prostorách. Hlasovat může kdokoli z publika – po představení obdrží diváci hlasovací lístky, které posléze vhodí do příslušného boxu. Letos jsme upustili jsme od strohého známkování, a tak jsou kategorie spíše pocitové: „super – nenechte si ujít“, „stojí za to vidět, ale...“, „asi jsem to jenom nepochopil“ a „jen na vlastní nebezpečí“.

INSCENACE ZAŘAZENÉ DO DIVÁCKÉ SOUTĚŽE

42

DAMU PRAHA

14. 5. • 18.00 h • ds DISK

Tennessee Williams: Tramvaj do stanice Touha

(1. absolventská inscenace 3. ročníku KČD)

A slabší lidé musí nadbíhat těm silným. Musí být svůdnlí a oblékat se do pastelových barev – a zářit musí – a vytvářet takový malý dočasný kouzlo, protože jenom to jim zaplatí nocleh.

Důležitý je být slabá a přitažlivá!

První absolventské představení studentů 3. ročníku KČD. Slavná Williamsova hra v novém překladu Ester Žantovské.

režie: Thomas Zielinski, dramaturgie: Vladimír Čepek, scéna: Ľubica Melcerová, kostýmy: Aleš Valášek

hrají: Jana Kovalčíková, Eva Leimbergerová, Irena Máchová, Hana Vagnerová, Renata Visnerová, Vojtěch Hájek, Václav Jílek, Václav Liška, Jan Malěř, Jan Meduna

15. 5. • 11.30 h • ds DISK

Patrik Hartl: Hovory o štěstí mezi čtyřma očima

(absolventská inscenace 4. ročníku KČD)

Tři groteskně vykloubené povídky o lidech, kteří touží být šťastní, ale vlastně neví, jak na to. Co zprvu vypadá nevinně, končí kaluží krve, dovádění se Zuzanou Wolfovou se nevyplácí a ani pohovka Tomelilla, kterou lze v obchodním domě IKEA zakoupit v rozkládací verzi za 26 990,- Kč, partnerskou lásku nespasí. Bohužel.

režie: P. Hartl j. h., scéna a kostýmy: Ľ. Melcerová, hudba: D. Kraus, hrají studenti 4. ročníku KČD

43

15. 5. • 18.00 h • ds DISK

Bertolt Brecht: Baal

(absolventská inscenace 4. ročníku KALD)

Kaskády těl, kusy masa, fialové nebe, déšť, krev a listí rozházené po cestě, kterou chodí odtamtud tam. Zná ho někdo z vás? Jak se jmenuje? Co vlastně provedl? Baal žere! Baal tančí! Baal je veselý!

překlad: L. Kundera, dramaturgie: J. Ondra, režie: L. Sovová, scéna a kostýmy: Jakub Kopecký, hrají studenti 4. ročníku KALD

JAMU BRNO

13. 5. • 20.00 h • ds DISK

Arthur L. Kopit: Tatínku, ubohý tatínku, maminka tě pověsila v šatníku a mně je smutno

(absolventská inscenace 4. ročníku Ateliéru činoherního herectví)

Pseudoklasická tragická fraška, tradičně francouzsky zvrhlá. Matka a syn v hotelovém pokoji. Zdeformovaná láska. Totální ovládnutí. Není možnost úniku. Ani, když se neprostopupné dveře konečně otevřou. Ani ve chvíli, kdy jsou zabity masožravé květiny a piraña jménem Rozalinda. Zůstává jen smrt a dalekohled, kterým je vidět na míle a míle daleko. Ale tam nic není...

překlad: Josef Váša, režie: Ondřej Elbel, dramaturgie: Jiří Honzírek, scéna: Žuzana Přidalová, kostýmy: Kamila Polívková, hudba: Karel Albrecht, hrají studenti 4. ročníku Katedry činoherního herectví

44

14. 5. • 13.30 h • Damúza

Večer malých bojovníků – dvě monodramata

(absolventská inscenace 4. ročníku Ateliéru činoherního herectví)

Oba kusy jsou založeny na skutečných událostech. Jména a osoby, vyskytující se v příbězích, byly nezměněny.

Milan Kaplan: Alda

režie: Milan Kaplan, hraje: Petr Halíček

Jiří Hájek: Živé dřevo aneb co se děje u Luboše v kapse

režie: Jiří Hájek, hraje: Petra Nakládalová

15. 5. • 14. 30 h • Studio Ypsilon

Jolana Kubíková: Dobrou noc

(inscenace studentky 3. ročníku divadelní režie)

Hra o bratrovi a sestře, důležitosti pošt a marnosti herectví. Hra o nesněžených bramborách, sněžení soli a alkoholickém propadu. Hra o zavazujícím nábytku, křiku racků a touze odletět. Hra o naději rozkvetlých třešní. Hra nejen o tom.

Tvůrci jsou mladí a klidní. Ve stínu brněnských lip přemítají o smyslu svého konání. Jsou klidní, protože vědí, že ho nikdy nenajdou. Kypí zdravím a štěstím. Žijí převážně vzpomínkami na slávu, která je nikdy nepotkala.

autor a režie: Jolana Kubíková, dramaturgie: Jiří Honzírek, scéna a kostýmy: Zuzana Přidalová, hudba: Matěj Haasz, světla: Josef Muller a Erik Schmidt, produkce: Sylvie Matějková, hrají: Lenka Janíková, Martin Siničák, Marie Jansová, Petr Halíček, Pavel Gajdoš, Matěj Haasz

VŠMU BRATISLAVA

14. 5. • 11.30 h • ds DISK

Alexej Slapovskij: Klinč

(absolventská inscenace 3. ročníku Činoherné fakulty)

Bakalárske predstavenie študentov VŠMU je zároveň prvé uvedenie súčasného ruského autora Alexeja Slapovského na Slovensku.

Klinč: hra o deťoch, ktoré príliš dospelí, o ich rodičoch, ktorí si s nimi nevedia rady a o tom, čo všetko sa môže skrývať za čipkovanými záclonkami v činžiaku oproti.

Do bytu stredoškolského učiteľa vstúpi mladé dievča, jeho bývalá žiačka, a začne perverzným spôsobom týranizovať učiteľa a spolu s ním aj celú jeho rodinu, vyhrážajúc sa, že v prípade, že odmietnu spolupracovať, všetkých zlikviduje. Dievča sa s členmi rodiny pohráva,

systematicky ničí ich psychiku pod zámienkou, že sa pomstí za poníženie, ktoré jej učiteľ v minulosti spôsobil. Klinč je hra o deťoch, o ich predčasnom dospievaní a zúfalom výkriku, o ich sklamaní pasivitou a predčasnou rezignáciou svojich rodičov, kvôli ktorému sú deti odhodlané stať sa pámni vlastnej budúcnosti. Ibaže nevedia ako na to, lebo to, čo ich učia v škole, už dávno neplatí pre skutočný život.

překlad: Roman Maliti, režie: Maja Hriešik, dramaturgie: Silvia Karovičová, výprava: Eva Rácová, hudba: Boško Milaković, hrají: Táňa Pauhofová, Stanislav Staško, Júlia Horváthová, Martin Meľo, Robert Roth a. h.

15. 5. • 16.00 h • Studio Ypsilon

Henrich Žucha: Flashpoint – Okamih

(absolventská inscenace 3. ročníku Bábkarskej fakulty)

46

Život ubieha deň po dni a je len pár okamihov, ktoré ho zásadne ovplyvňujú. Takéto okamihy môžu trvať celú večnosť. Evrel je človek ako každý iný. Tvrdo pracuje vo svete, ktorý mu nič nedáva a jediné čo mu ostáva sú jeho sny. Avšak jedného dňa...

Flashpoint je 52 minút plných hudby, strhujúcej akcie a kolektívnej energie.

Príď si zaflashovať.

režie: Henrich Žucha, dramaturgie, hudba: Martin Fechter, choreografie: Alexander Maďar, kostýmy: Andrea Kvasinková, malba: Lucia Halušková, svetlo: Pišta Daniel

15. 5. • 20.30 h • Švandovo divadlo

William Shakespeare: Othello

(absolventská inscenace 4. ročníku Činoherné fakulty)

Budúci absolventi VŠMU sa rozhodli inscenovať Shakespeareovho Othella v novom pre-

klade Ľubomíra Feldeka, aby sa v poslednom ročníku zdokonalili vo verši. Verš sa tak stal počas ich skúšobného obdobia ich civilným jazykom. Predstavením dokázali, že sú páňmi situácií a vedome pracujú na javisku s motívmi a konaním v charakteroch postáv. Režisér a dramaturg vytvorili na javisku situácie a atmosféru intrigy, tak aby sa vyhli čo najviac patetickému spôsobu inscenovania. Spolupráca režiséra s týmto ročníkom už má za sebou veľa úspechov doma aj v zahraničí (naposledy získali cenu diváka na Brnenskom festivale Setkání s predstavením M. McDonagh: Opustený západ).

překlad: Ľubomír Feldek, rezie: Michal Vajdička, dramaturgie: Daniel Mailing, scéna: Miroslav Daubrava, Jaroslav Daubrava, hrají: Marek Gejšberg, Ján Lupták, Ján Koleník, Radovan Hudec, Daniel Heriban, Gabriela Csinová, Elena Spasková, Karin Haydu, Lucia Kašiarová, Renata Bubniaková, Stanislava Vlčeková

PWST WROCLAW:

16. 5. • 14.30 h • ds DISK

Projekt Masakra

(inspirováno lidovými baladami)

Projekt „Masakra“ je vyústěním pětiletého studia studentů KALD DAMU v Praze a studentů PWST ve Wroclawi ve společné diplomové inscenaci. Zároveň se stal hledáním společných východisek současné polské i české divadelní kultury a jejich tendencí.

Supervize nad inscenací se ujali Prof. Josef Krofta (vedoucí katedry KALD DAMU Praha), prof. Miloslav Klíma, Tomáš Žižka, z DAMU Praha a děkanka PWST Jolanta Goralczyk a prof. Zbigniew Karnecki z Wroclawi.

Inscenátoři „Masakry“ tak dále rozvíjejí svou dosavadní práci, ve které se lidovému umění již hlouběji věnovali – jedná se především o inscenaci „Nikola Šuhaj“, která čerpala z lidových zvyků Podkarpatska (inscenace získala Cenu Evalda Schorma, čestné uznání na festi-

valu Skupova Plzeň 2002 a Cenu děkanky DAMU na festivalu ZLOMVAZ 2002).

Materiálem pro inscenaci „Masakra“ jsou prameny lidových balad z oblasti česko-slovensko-polských hranic. Konkrétně jsou jím Sušilova sbírka Moravských národních písní, „Příběhy v písniích vyzpívané“ (lidové balady z moravských kopanic) sebrané Pavlem Popelkou, „Slovenská ľudová balada v internetnickom kontexte“ od Oresta Zilynskego a další.

Výstupem projektu se stala inscenace, ve smyslu autorského divadla, která vznikla ve spolupráci se studenty PWST a měla premiéru 6. 12. 2003 v Teatru PWST we Wroclawi (v České republice bude uvedena v rámci festivalu ZLOMVAZ 2004).

Tématem inscenace a celého projektu bylo hledání společných kořenů kultur národů polského, slovenského a českého.

Na počátku zkoušení inscenace byly lidové balady z polsko-slovensko-českého pohraničí a úvodní situace, kdy je uzavřeno deset dívek v bunkru, odkud se nemohou dostat. O čem dívky sní a na co myslí? Z čeho mají obavy a co je trápí?

48

Herci i autorský tým po celou dobu zkoušení hledali odpověď na otázku, co pro nás v současném globálním pojetí světa znamená folklór, čím pro nás ještě dnes může být aktuální lidová píseň, a zda žijeme odlišné životy než naši předci, nebo zda základní otázky života zůstávají stejné. Tématy, kterých se inscenace dotýká, jsou především válka, láska, život a smrt.

Scéna užívá všech dostupných divadelních prostředků: konstrukce, látek, světla, loutek a prostorův s akcentem k metafoře hmoty. Významnou složkou projektu je hudební zpracování lidových písní, které osciluje mezi zvuky lidové píšťalky a počítačově zpracovanou taneční hudbou (např. citace filmu Matrix apod.).

režie, dramaturgie: SKUTR (Martin Kukučka, Lukáš Trpišovský – DAMU Praha), scéna: Daniela Klimešová, Jan Polívka (DAMU Praha), hudba: Krzysztof Figurski, produkce: Lukáš Průdek (DAMU Praha), asistent režie: Izabella Kurażyńska, hrají: Paulina Dymalska, Anna Golonka,

Klaudia Kąca, Monika Kufel, Izabella Kurażyńska, Katarzyna Lech, Rozalia Mierzicka, Marzena Poźniak, Agnieszka Smolak, Honorata Zajączkowska, Radosław Chabowski, Artur Chamski, Maciej Owczarzak, pedagogické vedení: prof. Jolanta Góralczyk, prof. Zbigniew Karnecki, prof. Miloslav Klíma, prof. Josef Krofta, Tomáš Žižka

PROGRAM

ČTVRTEK 13. 5.

50

15•30 DAMÚZA

DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRAKÝ

DAMU KALD

17•00 U22

ABSURDNÍ DRAMATA

JAMU

17•00 ŘETÍZEK

BARÓNKA A SLUŽKA

VŠMU

19•00 DISK

ZAHÁJENÍ

20•00 DISK

**TATÍNKU, UBOHÝ TATÍNKU, MAMINKA TĚ
POVĚSILA V ŠATNÍKU A MNĚ JE TAK
SMUTNO** JAMU

22•30 A STUDIO
RUBÍN

SCOTCH PARTY

PÁTEK 14. 5.

10•00 U 22

ZŮSTAŇ NA LINCE

10•00 ŘETÍZEK

BARÓNKA A SLŮŽKA

VŠMU

11•30 DISK

KLINČ

VŠMU

13•30 DAMÚZA

VEČER MALÝCH BOJOVNÍKŮ

JAMU

15•00 ŘETÍZEK

PRŮMĚRNÁ LÁSKA, KLIKA

DAMU KATAP

16•30 U22

DOTEKY SNĚNÍ

JAMU – Ateliér výchovné dramatiky pro neslyšící

18•00 DISK

TRAMVAJ DO STANICE TOUHA

DAMU KČD

20•00 STUDIO
YPSILON

MÝTY, KTERÉ NÁS SPOJUJÍ

DAMU – KALD + UTSC

22•30 TJ SOKOL

ZLOMVAZKAP 2004

KRÁL. VINOHRADY

SOBOTA 15. 5.

10-00 STUDIO
YPSILON

A TRICKSTER TALE
indiánská skupina DEBAJ, Manitoulin Island, Canada

11-30 DISK

HOVORY O ŠTĚSTÍ

DAMU KČD

14-30 STUDIO
YPSILON
malý sál

DOBROU NOC

JAMU, oceněno Cenou E. Schorma (DILIA)

16-00 STUDIO
YPSILON

FLASHPOINT
VŠMU, Katedra bábkarskej tvorby

52

18-00 DISK

BAAL

DAMU KALD

20-30 ŠVANDOVO
DIVADLO

OTHELLO
VŠMU

23-00 ŠVANDOVO
DIVADLO

PARTY

NEDĚLE 16. 5.

11•00 DAMÚZA

MARINKA

DAMU KALD

11•00 STŘECHA
DISKU

SETKÁNÍ NA STŘEŠE

debata nad dramaturgií fakultních divadel

12•30 ŘETÍZEK

MAN ON LOST COST (MANON LESCAUT)

DAMU KALD

12•30 VOJANOVY
SADY

SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ

DAMU KALD, představení pod širým nebem

14•30 DISK

MASAKRA

PWST

16•00 DISK

ZAKONČENÍ FESTIVALU

19•30 DISK

MASAKRA

PWST

REDAKCE FESTIVALOVÉHO ZPRAVODAJE

šéfredaktor: Martin Schwarzauge
korektury: Kateřina Králíková
grafika: Pavel Kodeda
produkce: Jan Bubal, Marie Zemanová
tisk: Robert Konopásek
Jan Omasta

BUŇKA FESTIVALOVÉ KRIKTY

Lucie Ferenzová, Zuzana Filípková, Lucie Flajšmanová,
Katarína Kicová, Martin Kríštof, Stanislava Matejovičová,
Honza Petružela, Marcela Peková, Gabriela Starečková,
Veronika Štefanová, Renata Vášová, Tomáš Vokáč,
Dominika Vrkotová

ANKETA K PROBLEMATICE DRAMATURGIE VYSOKÝCH DIVADELNÍCH ŠKOL

Jan Bubal, Lenka Chvállová, Dan Špínar

Obratel tiskneme na EUROPAPIER

obratel@d.amu.cz

nadace
duhová energie

DAMUJ

REFLEX

sat +

PRESENTACE.CZ

Festival pořádá Divadelní fakulta Akademie múzických umění v Praze.

Spolupořadatelé festivalu jsou Hlavní město Praha a Studio Ypsilon.

Festival vznikl za finanční podpory Nadace Duhová energie, Nadace Život umělce a Polského institutu.

POZNÁMKY

